

Ezüst érem, Budapest 1892.

RÓZSA UJSÁG.

AZ ÁTALÁNOS RÓZSÁSZAT ÉS ÁTALÁNOS KERTÉSZET

KÉPES SZAKKÖZLÖNYE.

VI. évfolyam. — 2-ik szám.

Szerkeszti és kiadja:

Dr. Kaufmann Ernő, Pécs-Szabolcson.

Az évfolyam június elsején kezdődik. — Megjelenik évenként 6 füzetben: június, augusztus, október, deczember, február és április hónapokban. — Előfizetési ára: **évenként 2 frt, félévre 1 frt.** — Reklamációk csak a megjelenési hónap 20-áig vehetők figyelembe. — Mindenemű küldemények a szerkesztő nevére czimzendők.

 A német kiadás előfizetési árai ugyanazok.

PÉCSETT.

NYOMATOTT ENGEL LAJOS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1892.

Mellékelve: Anton Van Velsen árjegyzéke és C. Deegen kínálata.

Tartalom. A mélyen tisztelt olvasóközönséghez. — Kései nyári nemesítés a gyökérnyakra. — Elsőzva! A rózsza lombozatának elhalványulása. — Rózsászati jegyzetek. Feleletek. — Maréchal Niel. — „Falconnier“ építőüvegek. — A vakondok kipusztítása. — „Schaffer's Colossal“-málna. — Fekete tölcsevívrag. — Asparagus acutifolius. — Astericus pygmaeus Coss. — Lilium Browni. — Lilium lancifolium album „Kronprinzessin“. — Új tulúzi chrysanthemum-fajok. — A gumós begóniák tenyésztése. — Halálozások. — Mühle Vilmos. — Beküldött árjegyzékek. — Disztes bekötési táblák. — Új rózsafajok. — Irodalmi szemle. — Színes műmelléklet: Maréchal Niel.

A mélyen tisztelt olvasóközönséghez!

Van szerencsém a m. t. olvasóközönségnek szives tudomására hozni, miszerint a Rózsa Ujság, mely az Orsz. Kertészeti Egyesület ez évi jubiláris kiállítása alkalmával szintén kiállított s a VI-ik csoportban pályázott, ezüst éremmel lett kitüntetve.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Kaufmann Ernő

szerkesztő-kiadó.

Kései nyári nemesítés a gyökérnyakra.

Heger B.-tól.

Ha a canina-plántákat tavaszkor elég korán, igen jól elkészített ágyásba ültettük s az ültetvényt a nyár folyamában szorgalmasan áptuk, úgy csaknem biztosan számíthatunk rá, hogy ezen magoncoknak egy harmadát, ha nem felét, már augusztus végével, vagy szeptember elejével a gyökér nyakára benemesíthetjük, mert ez időre azok már irón vastagságot érnek el s ilyenkor legjobban nemesíthetők.

Azon esetben, ha a rózsaplánták kiültetésekor már azokat kései nyári nemesítésre szántuk, négy sornál többet egy ágyásra semmi szín alatt se ültessünk, sőt az ágyások közti utakat is hagyjuk szélesebbre, hogy a nemesítés alkalmával elég térséggel rendel-

kezzünk; nagyon bosszantó tudniillik, ha szűk területen vagyunk kénytelenek az amúgy is fásasztó guggoló munkát végezni.

Mielőtt a nemesítéshez fognánk, előbb az arra alkalmas plántákat előkészítjük, a mi abból áll, hogy a gyökér nyakát szabaddá tesszük, a magonc ágait pedig zsinórral egy kévébe kötjük össze, hogy így a nemesítés helye, a mennyire csak lehetséges, hozzáférhető legyen. Ha a gyökér nyakára föld, vagy a nemesítést akadályozó egyéb tisztátalanság tapadt volna, úgy a helyet nedves ronggyal szép tisztára kell törölnünk, mire azután hozzáfoghatunk a nemesítéshez. — Hogy a gyökér nyaka még szabadabb legyen, sok kertész az alany koronáját visszanyesi. Ezt

az eljárást én semmiképpen sem helyeslem, minthogy ez által a finomabb thearózsák már 8 nap után kihajtanak s azután nehezen telelhetők át a szabadban. A korona hajtásainak egy kévébe való összekötése egészen elégséges arra, hogy a gyökérnyakat eléggé hozzáférhetővé tegye. Másrészt ezen visszanyesés a nedvkeringést is megváltoztatja s így a nemes paizs odatapadása válik kétségessé.

A nemesítés ezen módjánál egyedül csak a héjas zöld szemzés szokott alkalmaztatni, mivel más nemesítés mellett, melynél közönségesen faanyag is metszetik a héjhoz, a benemesített részek odatapadása a meleg időjárás rövidsége folytán nem lesz tökéletes.

A nemesítést itt az ismert T-metszés szerint vesszük elő, melynél azonban arra ügyeljünk, hogy a vízszintes metszés lehetőleg magasan történjék, a függőleges pedig rövid legyen. A nemes szemet viselő paizsocska szintén lehetőleg rövidre vétessék s a metszett sebbe ne oldalról, hanem fölülről tolassék be, hogy az alany héja csupán a megkívántató területen fejtessék le a fájáról. Kötöző anyagul rendszeren puha vastag pamutfonalat szoktam használni, a sebszéleket pedig nemesítő viasszal soha sem kenem be, mint-hogy ezt egészen fölösleges, időtrabló, semmi előnyt sem nyújtó műveletnek tartom. A nemesítés befejeztével a hajtásokat összetartó zsineget feloldjuk.

Sok kertész a nemesítés helyét azonnal a szemzés után földdel hantolja be, hogy így a nemes paizs kiszáradását megakadályozza s az odatapadást elősegítse. Én ezt a beföldelést egészen fölöslegesnek tartom akkor, ha az alany koronája nem lett visszanyesve, miután ezen évszakban az az árnyék, melyet a korona lombozata nyújt, ezen cél elérésére még mindig elegendőnek mutatkozik, különösen ha egészséges nemes szemeket vettünk a művelethez.

Mintegy 12—14 nap múlva szemzéseink már csaknem kivétel nélkül odatapadtak, mire a kötelékeket el is távolíthatjuk. Ha ez alkalommal forró száraz időjárás ural-

kodnék, úgy a földdel való behantolás most sikeresen alkalmazható.

A nemesítés után 4—5 hétre, miután most már annak ideje is elérkezett, a szemzések kiáztatnak s a gyökerek kellő bekurtítása után azonnal cserepekbe ültetendők, mely alkalommal az alany koronáját néhány szemre visszanyessük. — A becserepelésnél a következő szabályokat kell szemügyre vennünk:

1. Azon rózsák, melyeket a következő tavaszon a saját kertünk számára, vagy pedig az őszi kereskedelem részére akarunk kiültetni, közönséges kerti földbe s csak igen kicsiny cserepekbe ültetendők s mivel itt inkább csak áttelelésről lévén szó, e cserepeket nem kell alagoznunk, annyi előkészületre azonban mégis szükség van, hogy a föld el ne savanyodjék. Ezen rózsák eleintén félhüvös verembe tétetnek, keveset lesznek szellőztetve s csak mérsékelt nedvesen tartatnak. Későbbben, decemberben, az öntözést abba kell hagyni s csupán a legszükségesebb nedvességről kell gondoskodni. Ha a hőmérséklet e téli veremben egy két fokkal a fagypontra alá száll, úgy az a rózsáknak mitsem árt, hacsak e hideg nem nagyon tartós. Ezeket a rózsákat tavasszal, mihelyest azt az időjárás megengedi, azonnal a szabadba kell kiültetnünk, hol csakhamar nekiindulva vidáman fognak tovafejlődni.

2. Ha e nemesítvényekből a nyári kereskedelem számára oly rózsákat akarunk nevelni, melyek a kertben esetleges hiányok pótlására használatnak, vagy mint ujdonságok a nyári üzletre szánvák, úgy nagyobb, 7—8 cm. átmérőjű virágcserepeket és jobb földkeveréket kell vennünk, a cserepeket pedig jobban kell alagoznunk. Ezek a rózsák eleintén szintén hüvösen tartandók, februárban azonban hajtásnak lesznek alávetve, hogy májusig az üzleti kívánalmaknak megfelelő hajtásai legyenek. A rózsakedvelő közönség minden esetre helytelenül jár el, hogy az alvó szemzések vásárlásától idegenkedik. Ezen igazolatlan tartózkodás az üzletkertészt azután oly eljárásra kényszeríti, melynél fogva a vevők sokkal silányabb árut kapnak kezeikhez.

Nem-e volna pl. czélszerűbb, ha az alvó szemzés mindjárt tavaszkor lenne a szabadföldbe ültetve, hogy ott erős fejlődésnek induljon? — Az ily hajtatott rózsák vásárlása csak azon kevés esetben igazolt, midőn a kertben a tavasz folyamán elveszett rózsák pótlásáról van szó.

3. Ezek a nemesítések még edénybeli tenyésztésre is használhatók, sőt a téli hajtatásra sokkal alkalmasabbak mint azok a rózsák, melyek egy évig a szabadban álltak. Ez esetben egészen jó földkeveréket kell vennünk, az edénynek pedig legalább is 10 cm. átmérővel kell birnia s jól kell alagozva lennie. Ezen rózsák az első télen át fagymentesen tartatnak, hogy minél jobban begyökeresedjenek, tavaszkor pedig a hidegházba hozatnak, hogy júliusban nagyobb edénybe ültetessenek, mire azután éppen oly kezelésnek lesznek alávetve, mint a többi hajtató rózsák.

4. Az ilyen alvó szemzéseket végre azonnal a szabadföldbe is ki lehet ültetni, csak hogy az ültetést igen korán, már október elején kell végrehajtanunk, télire pedig igen jó takarót kell alkalmaznunk, nehogy a fagy a gyökereket kihúzza. Ez esetben természetesen némi veszteségre is kell számítanunk.

Elsőval!

G. E.-től.

Egy nagyobb jelentékenységgel bíró kerti rózsának különféle válfajai az ujdonságok forgalmában tudvalevőleg nagy előszeretettel vásároltatnak meg, bár szépségre és jóságra nézve, gyakran az eredeti faj alatt állnak. Ha az ujdonsági ajánlatokban oly rózsákról olvasunk, melyek pl. Alfred Colomb-származékok, Général Jacqueminot-válfajok, vagy Catherine Mermet-alakok, úgy az olvasott dicséretnek alapján képzelődésünk még szebb rózsákat tár eléink, mint a minőknek már a törzsfajokat ismerjük.

Kívánatos lehet ugyanis, hogy kerteinket

és virágházainkat oly rózsák is diszítsék, melyek kiválólag szép rózsákról származva, azokhoz hasonlitanak, ha mindjárt nem is oly szépek, de e tekintetben a túlhajtás azonnal a sóra fog bennünket emlékeztetni, melyből a kellő mennyiség az ételeknek jó izt kölcsönöz, míg nagyobb adagban véve azokat elrontja.

Igy állunk a thearózsák közt az ismeretes szép és nagy népszerűségnek örvendő *Gloire de Dijon* rózsával is. — Ez a rózsza tudvalevőleg még zordonabb fekvés mellett is elég könnyen hoz gyümölcsöt, mesterségesen is jól termékenyíthető, a mi mellett még oly sporthajtásokat is szokott hozni, melyek többé kevésbé jól állandósíthatók, meglehetősen kemény faj s a számtalan rózsabetegségnek is kitűnően ellene szegül, mely utóbbi tulajdonsága többnyire ivadékaira is átszármazik. Nem lehet tehát csodálni, hogy ez a rózsza anynyiféle kertészeti kísérleteknek vették alá. Az egyik tenyésztő nagyobb mennyiségben tenyészt, talaját különféle, néha titokban tartott anyagokkal kezeli, hajtatásain, gyökérnyakán s gyökerein, akár csak egy fakir, különféle műveleteket eszközöl, hogy végre róla egy kétalakulatot csikarjon ki, melyet azután állandósítva mint ujdonságot hozza a kereskedésbe.

Más tenyésztő már sokkal tisztességesebb utat követ: öszszegyűjti az önkényt fejlődött érett gyümölcsöket, elveti az abból kiszedett magvakat s nagy élvezettel észleli a plánták fejlődését, melyekből tán 300 közül egy hasznavehető rózsát képes nevelni. A valódi ujdonságtenyésztő azonban a felpatant rózsából kimetszi a porodákat s a bibéket más faj himporával mesterségesen uton termékenyíti meg, mi által sokkal jobb eredményt szokott elérni.

Az utolsó évtizedben a *Gloire de Dijon*-on való eme nyargalás már valóságos örületté vált; azon 41 ivadék közül, melyeket a folyó árjegyzékekből kiírtam, több mint a fele, a legutóbbi évtizedben került a forgalomba, bár a törzsalakot már mintegy negyven év óta ismerjük.

Az alábbi lajstromban felsorolom ezeket az ivadékokat megjelenésük évszáma szerint:

- 1860 *Belle de Bordeaux*, Lartay.
 1867 *Belle Lyonnaise*, Levet.
 1868 *Mlle. Maria Ducher*, Ducher
 1868 *Monplaisir*, Guillot fils.
 1869 *Mad. Bathelémy Levet*, A. Levet.
 1869 *Mad. Ducher*, Ducher.
 1869 *Mad. Levet*, Levet.
 1869 *Mad. Trifle*, Levet.
 1869 *Tour Bertrand*, Ducher.
 1872 *Kaiserin Augusta*, Elze.
 1879 *Mathilde Lenaerts*, Levet père.
 1879 *Noëlie Merle*, Nabonnand.
 1880 *Antoine Devert*, Gonod.
 1880 *Mad. Caro*, Levet.
 1880 *Reine Maria Pia*, Schwartz.
 1881 *Beauté de l'Europe*, Gonod.
 1881 *Fuliette Doucet*, Bernéde.
 1881 *Mélanie Soupert*, Nabonnand.
 1882 *Ketten Frères*, Nabonnand.
 1882 *Mad. Eugène Verdier*, Levet.
 1883 *Mlle. Clotilde Soupert*, A. Levet.
 1883 *Rosomane Hubert*, Bernéde.
 1884 *Baronne de Sinéty*, Gonod.
 1884 *Etendard de Jeanne d'Arc*, Margottin f.
 1884 *Gaston Chandon*, Schwartz.
 1884 *Princesse Julie d'Artemberg*, Soupert-Notting.
 1885 *Alexandrine Bruel*, Levet.
 1885 *Annette Murat*, Levet père.
 1885 *Dr. Antoine Carlés*, Nabonnand.
 1885 *Md. Paul Marmy*, Marmy.
 1886 *Mad. Dellespaul*, Wwe. Schwartz.
 1889 *Désir*, Pernet.
 1889 *Fürst Bismarck*, Drögemüller.
 1889 *Fürstin Bismarck*, Drögemüller.
 1889 *Marie Roussin*, Nabonnand.
 1889 *Nardy*, Nabonnand.
 1890 *Kaiser Friedrich*, Drögemüller.
 1890 *Kaiserin Friedrich*, Drögemüller.
 1890 *Marguerite de Soras*, Nabonnand.
 1890 *Marie Ussher*, Nabonnand.
 1892 *Siegfried*, Drögemüller.

Ebből a negyvenegy fajból hét mint magoncza, három mint sportja a Gloire de

Dijon-nak van feltüntetve. A többi 31 válfaj közül hihetőleg a legnagyobb rész magoncokat fog képviselni, ámbar a tenyészők vagy eladók, ezeket mitsem mondó melléknevekkel látják el, mint pl: »Gloire de Dijon-csoport« stb.

A felsorolt fajok lajstromát azonban korántsem tartom teljesnek, minthogy eme 41 tajt csupán a folyó árjegyzékekből irtam ki; ezek tehát a mai kereskedelembe kaphatók, bár a Gloire de Dijon-nak minden esetre még több, már feledésbe ment válfajai is léteznek.

Eme lajstrom statisztikájából kitiünik továbbá, hogy az abban foglalt 41 faj közül Luxemburg egyet, Németország hatot és Franciaország harmincnyéget hozott a forgalomba. Magából Németországból 1889 óta öt ily válfajt kaptunk Drögemüllertől, melyek közül egy mint sportalak, négy pedig mint magonc szerepel a rózsakertekben.

Vége ezen táblázat alapján azt is megállapíthatjuk, hogy a Gloire de Dijonról az utóbbi évtizedben 23 válfaj, tehát mintegy kettővel több a felénél került az ujdonságpiacra, semmint a megelőző 30 év alatt, mióta e rózsza ismeretes.

Hogy a rózsakedvelők részéről kíváncsok-e még több ily Gloire de Dijon-ujdonságok, arra a felelet természetesen nagyon is könnyen megadható. Ha e tekintetben az elfogult ujdonságtenyésztőhöz intézünk kérdést, úgy az ő álláspontja szerint azon választ fogjuk nyerni, hogy a Gloire de Dijon-ról soha sem birunk elégséges számú ujdonságot tenyészteni; — az öreg praktikus rózsakertész azonban szent meggyőződése szerint azt fogja állítani, hogy a szép öreg Gloire de Dijont egyik származéka sem képes fölülmulni.

Ugy látszik tehát, hogy a Gloire de Dijon egy kissé már el van sózva!

A rózsza lombozatának elhalványulása.

Vass Gyulától.

Némely esztendőben azon sajnálatos tapasztalatot kell szereznünk, hogy rózsáink lombozata a nyár folyamában friss hajtásain

elhalványul, minek folytán a korona elcse-
nevészett beteges külemet ölt magára. Miután
a rózsák, különösen azonban a remontánsok,
ugy mint a legtöbb fanemű növények, éven-
kint két hajtást: egy tavaszt és egy nyárit
hajtának, ugy az elsárgult, jobban mondva
elsáppadt nyári lombzat a rendesen szine-
ződött tavaszi lombzattól rendkívül elüt, a mi
a rózsakedvelőre igen szomorú benyomást tesz.

A thearózsáknál és a theahybridáknál,
valamint a bourbonrózsáknál ezt a tüneményt
még soha nem észleltem, ámbár nem vagyok
hajlandó föltenni, hogy azoknál az elsáppadás
egyáltalában nem fordulna elő.

Néha ez az elhalványulás a lombzat
elsatnyulását is maga után szokta vonni, ugy,
hogy egyes levelek egészen nyomorékok
maradnak; más esetekben a levelek fejlődésük-
ben mitsem szenvednek, hanem anynyira
elhalványulnak, hogy naponkint azok elszára-
dását várjuk, a mi azonban csak rendkívül
ritkán szokott bekövetkezni. Ezen elsáppadás
természetes kimenetele legelső sorban is az
összes lombzat fejlődésének megszűnése, a
mi a hajtások csúcsának ugynevezett elvaku-
lásában nyilvánul, mire a levelek az erzet
mentén kiindulólág lassacskán sötétebb szint
vesznek fel s végre mégis többé kevésbé
rendes szinezetet nyernek, kivált ha e közben
hüvösebb esős időjárás köszönt be. — Azon
rózsák, melyek nyári hajtásuk lombzatán ezen
sápkórosságot mutatják, ugyanazon évben
már nem igen virítanak s ha néhány elsatnyult
bimbót mégis hoznak, ugy az abból kifej-
lődött rózsza már teljesen értéktelen lesz.

A mi a rózsza lombja eme sápkórjának
okát illeti, ugy e helyen az árnyékos fekvést
s a különféle betegségeket figyelmen kívül
akarom hagyni, minthogy ez esetekben az
ok kézzel fogható. Ha azonban ez az elhal-
ványodás szabadon álló, a napnak kitett
rózsákon tömegesen észleltek, ugy a betegség
okát egyedül csak az időjárásban s a
talajviszonyokban kell keresni.

A tapasztalat arra tanít bennünket, hogy
ezen elhalványulás akkor lép fel tömegesen,
mintegy járványszerűleg, midőn igen tartós

nedves tavaszi időjárásra hirtelen forró száraz
nyár következik, mint pl. azt ez idén is
tapasztaltuk, midőn remontáns rózsáimnál a
lombzat sápkórja tömegesen lépett fel. E
mellett azonban a talaj átalakulása is kétségen
kívül igen fontos szerepet játszik, különösen
annak csekély vastartalma szokott ily évek-
ben válságokat előidézni, meghiusítván a
nyári virágzatba helyezett reményünket. Ha
ugyanis a tavasz tartósan nedves volt, ugy a
talaj nedves felső rétegeiben a vastag gyökér-
ágakból számtalan rostgyökér fejlődik ki, a
nedvkeringés ezen rostgyökerekben össz-
pontosul, a korona a kertésznek legnagyobb
örömeire óriási fejlődésnek indul, a lombzat
rengeteg méreteket ölt, sötét üde színben
pompázik, a bimbók pedig oly hallatlan meny-
nyiségben lepik el a koronát, hogy legalább
is felét ki kell tördelnünk, ha nem akar-
juk megkoczkáztatni, hogy az első bimbók
ki ne nyiljanak. Most azonban rögtön száraz és
meleg időjárás köszönt be; a kihasznált talaj
a felső rétegekben, tehát éppen az anyagfor-
galom központjában, a hol a rostgyökerek
vannak, kőkeménynyé szárad, a korona busás
táplálkozása mihamar megszűnik, az öreg
gyökerek nem képesek a talaj mélyéből a
megfelelő mennyiségű és minőségű táp-
anyagot a koronához juttatni, mire azután a
nyári hajtások csak gyengén fejlődnek ki,
lombzatuk pedig elhalványul.

A mondottakból tehát tisztán kiviláglik,
hogy egy igen nedves tavaszt soha sem
szabad oly lelkesedéssel fogadnunk, mint az
a rózsakedvelőknél rendesen lenni szokott,
minthogy egy túlgazdag tavaszi virágzat rová-
sára a nyári virágzat rendesen silányul szokott
kiütni.

A gyakorlott rózsakertész azonban ki-
vonta már magának a tanúságot ezekből a
szomorú tapasztalatokból s nem is szokta
elmulasztani, hogy ilynemű bajok ellen ide-
jében ne védekezék; — ha tehát a tavaszi
időjárás tartósan nedves, ugy azonnal kell
intézkednünk, hogy rózsáink nyári lombzata
ne kapja meg a sápkór-járványt. A két
leghatalmasabb és legmegbízhatóbb ellenszer

a sápkór ellen a *vasgálics-oldat* s a folyós *friss marhatrágya*, mely szereket azonnal a tavaszi viritás után kell alkalmazni.

De nem is szükséges a tavaszi virágzás befejezésére várni, hanem a talaj javítását már a virágzás vége felé is elővehetjük. Legelőször is a vasoldatot alkalmazzuk, melyből 2—3 $\frac{1}{16}$ -os oldatot akként készítünk, hogy 2 kiló vasgáliczot (zöldgálicz) 100 liter eső- vagy folyóvízben felolvasztunk. Ezen oldatból törzsenként 10 liternyiit locsolunk a jól feltört rózsatalajba, de e mellett arra ügyelünk, hogy a folyadék ne érje közvetlenül a gyökérnyakát. Körülbelől 1—3 nap múlva a már megszáradt talajt ismét jól feltörjük s azt folyós friss marhatrágyával lehetőleg gazdagon megtrágyázzuk. Hogy a talaj ki ne száradhasson, annak fölületét elkorhadt trágyával, mohával, vagy pedig cserzőhéjjal mintegy 4 ujjnyi vastagon betakarjuk.

A mint az első viritás befejeződött, a levirágzott hajtásokat azonnal kissé vissza kell nyesnünk, a mi most annál is inkább megengedhető, mivel a hajtások egy ily nedves tavaszon ugy is túlhoszszúra nőnek.

Ha a nyár további lefolyása is száraz és forró maradna, ugy rózsáinkat a szükséghez képest egyszer-kétszer természetesen még meg kell öntöznünk.

Ilyen óvintézkedések mellett képesek vagyunk a rózsák nyári lombozatának elhalványulását alaposan megakadályozni.

Rózsászati jegyzetek.

A Princess Beatrice thearózsáról. — Ezt a híres rózsát azonnal megjelenése után beszereztem magamnak. Postai költséggel és csomagolással egyetemben egyetlen példánya 7 frt 40 kromba került. Ez a fő egy fagymentes szekrényben a szabadföldre van kiültetve s ámbár már ötödik éve, hogy itten ápoltatik, róla még egyetlen tisztességes virágot sem voltam képes nyerni. Én tehát ezt a rózsát eldobandónak tartom.

P. Daubek, Libonic.

Az első panasz ezen rózsza ellen, mely nálunk magas törzsre nemesítve pompásan diszlik s közönséges takaró alatt egészen jól áttelel.

Szerk.

Rózsadugványok agyaggolyókban. — A Rózsza Ujság ez évfolyamának első füzetében (4-ik oldal) egy szaporítási módról tétetik említés. A rózsának szaporítása agyaggolyókba való dugványozás által már igen régi módszer s azt még gyermekkoromban magam is gyakoroltam. A kinek nincsen szaporítóháza, az ezen módszer szerint igen jó eredményeket érhet el.

A Harrisoni rózsáról. — Ez a rózsza nem valódi *R. lutea*, hanem egy korcsalak a *R. lutea* és a *R. spinosissima* közt. (Anyafaj *R. lutea*). Innét származik ezen rózsának kellemes illata, ellentétben a többi *R. lutea*-fajok szagával, melyek tudvalevőleg rendkívül kellemetlenek.

Geschwind R. Korpona

Rosa laxa. — Tudvalevőleg Froebel Otto zürichi kertész-czég ezelőtt két évvel *Rosa laxa* név alatt egy alannak alkalmas ázsiai rózsafajt hozott a forgalomba, mely hivatva lenne a mi csipkerózsánkat jó tulajdonságai folytán helyettesíteni. Ugy látszik, hogy ez a rózsza a hozzá fűzött reményeknek tökéletesen meg fog felelni. A mult őszön nálunk termelt magvából mintegy 1000 szemet 3 kis ládába vetettünk el, melyekből mintegy 350 plántácskát nyertünk, melyek azután 12 cm. tö- és sortávolban kiültetve lettek. Ezen plánták jelenleg (julius közepén) általában 15 cm. magasak, gyökérnyakuk mintegy 3 mm. vastag s oly gyönyörű fejlődést és egészséges külsőt mutatnak, minőt vadon növény rózsáknál csak kivételesen lehet látni.

Midőn az anyató, melyet a nevezett czégtől közvetlenül kaptunk, mult nyáron viritott, körülbelől 100 virágját mesterségesen termékenyítettük meg a Mad. Sancy de Parabére havasi kúszórózsza himporával. Az ezen keresztezésből nyert magvakat egészen külön vetettük el s a belőlük nyert plántákat

is egy egészen különálló ágyásba ültettük. A plánták további fejlődése mellett azonban legnagyobb meglepetésünkre még nem vagyunk képesek rajtuk, vagy csak egyeseken is a kereszteződés nyomait észrevenni, amennyiben ezek is tökéletesen hasonlítanak a többi laxa-plántához s ha a további fejlődés alatt ezeknél csakugyan nem fogjuk nyomait találni a korcsképződésnek, úgy a *Rosa laxa* és a *Mad. Sancy de Parabére* között a kereszteződhetés sajnálatunkra kizártnak lesz tekintendő. Miután a mesterséges termékenyítést a himporok előzetes gondos kimetszése (kiherélése) után igen óvatosan végeztük, okvetlenül fel kell tennünk, hogy e rózsánál az öntermékenyítésnek már a légáramlat folytán is igen könnyen be kell következnie, különben a gyümölcsök közül többnek le kellett volna hullania, a mi azonban egyáltalán nem következett be.

Ha ezen szép ültetvények további fejlődését elemi csapások hátráltatni nem fogják, úgy nagyban reménykedünk, hogy augusztus végével, vagy pedig szeptember elejével, kísérletképpen egy részüket már benemesíthetjük a gyökér nyakára. A többi plántát azután magas törzsek nyérése céljából ősszel ki fogjuk iskolázni.

Nagy gondot fogunk e rózsára ezentúl is fordítani, sőt magyából és törzseiből őszre néhányat a kereskedésbe is fogunk bocsátani, mert úgy vesszük észre, hogy ez a rózsza sokkal jobb a hirénél s hogy a kóczos caninaanyagokat csakugyan hivatva van kerteinkből tökéletesen kiszorítani.

(Szerk. kísérli. kertje.)

Feleletek

az első füzetben feltett kérdésre.

Proliferáló, vagyis sarjadozó rózsák alatt azokat szokták érteni, a melyeknél a virágokból másik rózsák, az ugynevezett rózsakirályok szoktak kibontakozni. Nekem volt egy magoncztörzsem, melynek egészen szabályosan kifejlődött virágjából még három, egymás fölött álló elnyomorodott rózsza sarjadzott előre.

Geschwind R. Korpona.

Proliferáció alatt a rózsáknál azon ritka jelenséget nevezzük, melynél fogva egy rózsából a felnyílás után még egy második bimbó bújik elő, a melyből azután még egy harmadik is elősarjadzhatik. Ezen vendégrózsák azonban többnyire el vannak nyomorodva; néha azonban jól kifejlődnek, csak-hogy kicsinyek s ilyenkor az anyarózsa szokott elnyomorodni. A régi botanikusok különösen Franciaországban azt hitték, hogy ez a jelenség a túlságos ápolásnak, a talaj túlságos hizlalásának a következménye. Linné ezt a föltevést alaposan megczáfolta s számos kísérlet után megállapította, hogy az ilyen proliferáció tisztán csak elfajulás. (Proliferi monstrum agent deformationem. Phil. Bot. ed. 3. p. 85.) Ez a föltevés napjainkig is erősen tartja magát. — *Rosa Damascena*, var. *prolifera* név alatt Linné egy rózsát ír le, mely Redouté francia rózsafestő művében (tom. III. pag. 13) élethiven le van festve. A *Bourbon* nevezetű fehér thearózsa szintén igen gyakran hoz proliferáló, vagyis burjánzó rózsákat.

Szerk.

B i r á l a t o k.

Maréchal Niel.

Thea. — *Pradel jeune*, 1864.

Szines műmelléklettel.

Virágja nagy, sőt néha igen nagy, tömött telt, fénylő sötét aransárga, a leg-

külsőbb szirmok hátsó fölülete némelykor gyengén rózsaszínnel elfutódott; legnemesebb csészealakú, lelógó tartással és erős, kitünő tiszta theaillattal. Porodák és bibék csak csekély számban fordulnak elő, többnyire silányan vannak kifejlődve s az őszszegöngyöldött

apró belső virágszirmok közé vannak rejtve. Kehelyszirmok csaknem mindenkor épszélűek, meglehetősen rövidek, kurta hegyes csúcsban végződnek, belülről gyenge fehér nemezes borítékkal béleltek, kívülről fénytelenek, nem nagyon érdesek s csupán széleiken vannak néhány rövidebb karminpiros szőrmirigygyel pillásan benőve. Magtok nagy, rövid és aránylag vastag, csaknem hengeres, fölül alig nyomával a befűződésnek, fenéke alulról meglehetősen mélyen behorpasztott; ritkán gyengén karminnal barnított, deresen beporzott s egészen kopasz, azonban számtalan apró fehér hámalatti mirigyfőlel sűrűn pontozott. Virágzár jól megnyúlt, karcsú de igen erős, oldalain különféleképpen összelapított, vagy lefelé hajlott, vagy pedig könnyedén S-alakulag meghajlott, fényes világos-zöld, kivételesen kissé hamvasan beporzott, egészen kopasz. Murvák mindenkor egyesével állnak, keskenyek és megnyúltak, hullékonyak, igen sokszor hiányoznak is s ilyenkor egy 3-leveles lomb által vannak helyettesítve. Levélszár igen jól megnyúlt, karcsú, de felette szilárd, felső lapján jól barázdált, néhány igen rövid, távolálló szőrmirigygyel a barázda mentén, alulról 3—6 kampósan hátrafelé görbült, kicsiny, rendkívül hegyes és kemény karminpiros tüskével és elszórt, rövid mirigyestercskékkel fegyverzett. Melléklevelei igen keskenyek, vonalalak, hosszu keskeny, hegyes fülcsúcsokban végződnek, széleiken rövid, mirigyestercskékkel távolállóan pilláztak. Lombozata mérsékelt sűrűségű, többnyire 5-leveles, a röviden petéded, fiatal korban kissé pirossal barnított levelek fényes zöld színűek, hátsó fölületükön világosabbak és homályosak, széleiken igen rendetlenül, helyenkint távolállóan kétszer fűrészeltek. A bokor növése kúszó, igen erőteljes; az eleintén sima, később érdes, hosszant lefutó kérgekkel ellátott hajtások néhány rövid, csúcsaikon horogszerűen hátragörbült, rendkívül hegyes és üveghemény tüskékkel vannak felfegyverezve. Virágzatának gazdagsága a rózsza fekvése és ápolása szerint rendkívül változékony. Virágzata többnyire egyesével

álló, ritkán találunk az erősen elágazódott elsőleges virágnyélen több bimbót egy bugában.

Hogy e rózsánál a rendszeres nyésés miként foganatosíttassék, arról bővebben más helyen akarunk értekezni, itt csupán csak annyit említettessék fel, hogy a Maréchal Niel csakis öregebb hajtásain virágzik dúsan s éppen ez okból egészen más metszési módot igényel, mint a többi kerti rózsza.

Az egész föld kerekiségén elterjedve, ez a rózsza kétségen kívül mindenhol nagy népszerűségnek örvend s legszebb a sárgaszínű thearózsák közt, de egyáltalában nem nevezhető a szabadföld rózsájának, hanem csak a bokréta- és virágkötő művészet aranyának. Tenyésztése rendkívül változatos, hanem róla egy oly szabadföldi magastörzsű ficskát nevelni, mint azt mai műmellékletünk mutatja, egyike a legnehezebben megoldható rózsakertészeti feladatoknak; ha azonban sikerült a feladat megoldása, úgy egy oly magastörzsű rózsza birtokába jutunk, mely valóban ritkítja párját s távol vidékek lakóinál képes bámulatot kelteni.

E cél elérésére azonban első sorban egészen szélmentes, de mégis szabad területtel kell rendelkezniünk. Ha ily fekvéssel nem rendelkezniénk, úgy előre is mondjunk le a reményről egy szép magastörzsű Niel-rózsza nyerhetésére. Kísérleti kertünkben már tíz év óta iparkodunk egy szép magastörzsű Maréchal Niel nevelésére, eddigi fáradozásunkat azonban még semmiféle siker sem koronázta, minthogy az ahhoz megkívántató szélmentes szabad területtel nem rendelkezniünk. Másrészt azonban meglegedésünkre szolgál s magunknak szemrehányást azon körülmény folytán sem okozhatunk, hogy környékünkön a sok rózsakedvelők közül még eddig senki sem volt képes egy szép magastörzsű Niel-rózsát nevelni. Az akadály itt tehát a helyi viszonyokban lelhető fel. Ilyen fekvések mellett azután a csöbrökben vagy hordókban megkísérlett tenyésztés sem vezet célhoz, minthogy az edényes tenyésztés mellett csupán az áttelelést vagyunk képesek magunk-

nak biztosítani, míg a rózsza a tavaszi hideg nedves szelektől ez által sem védelmezhető meg.

Ha azonban kedvező fekvési viszonyok közt kisértjük meg e világhírű rózsza tenyésztését, úgy csekély fáradozásunk túlságos jutalomban fog részesülni. Nem kell ugyanis ilyen viszonyok közt egyebet tennünk, mint a *R. canina* erőteljes, jól begyökeresedett tőit beszemeznünk, hogy már két év elteltével a legszebb s legdúsabban virító Niel-rózsákban gyönyörködhesünk. Hogy egy ily magastörzsű rózsafának a talaját czélszerű trágyázás és gyakori feltördelés által folyton javítanunk kell, az természetesen magától értetődik.

Sok nehézséget okoz még az ily magastörzsű Niel-rózsza betelelése is. A törzs lehajlítása évről évre nehezebb, kockázatosabb lesz s ha a takaráshoz földet veszünk, úgy nagyobb koronákhoz néhány kocsira valót kellene vennünk s még ekkor is megessék, hogy a tél folytán több ág kibúvnék a takaró alól s elpusztulna, míg másrészt melegebb nedves tél mellett a korona elfuladna. Szálas takaró alatt, mint pl. szalma, kenderizék s fenyőágak, különösen nedves téli időjárás mellett, igen hamar fekete üszköt kapnak a hajtások. Nem marad tehát egyéb hátra, mint egy ily magastörzsű rózsza betelelésére egy kis szétszedhető deszkaházikót készíttetni.

Egykor egy rózsakedvelőnél igen praktikus módját láttam a magastörzsű Maréchal Niel betakarásának: Az én barátom egy terjedelmes, puhafából való cukorhordót vett, annak mindkét fenekét kivette s ezt a fahengert ráborította a rózsatőre; egy másik ugyanilyen hordónak csupán az egyik fenekét vette ki s ezt a hordót az előbbire úgy borította, hogy az egész rózsza mintegy toronyforma faburkolatba jutott. A hordók apró lécekkel egymáshoz lettek szegezve s oldalt a talajba vert hosszú karókhöz erősítve, nehogy a szél azt eldöntse. Ezen hordóköpenyben a rózsza minden lehajtás és egyéb takarás nélkül már több télen át sikeresen megküzdött a

hideg és nedvesség romboló hatásával. Ez a betelelés tehát igen egyszerű, olcsó, hamar kivihető és gyuttal biztos is.

A Maréchal Niel egyéb tenyésztési módjairól itt most nincsen szándékunk fel- emlitést tenni, a menyinyiben azok külön tanulmány tárgyait képezik, a magastörzsű koronák nyeséséről azonban jónak látunk egyetmást elmondani:

Hogy egy szép, erőteljes koronát nyerjünk, mindenek előtt szükséges e rózsát alvó szemre nemesítenünk, mert csak így nyerhetünk erőteljes, a korona alapját képező hajtásokat. Midőn tavaszkor ezen alvó szem kihajt, hajtásait eleintén egészen szabadon engedjük fejlődni, ha azonban későbbben a nemesítés helyéből több hajtás tódulna előre, úgy azokat mindjárt a rügy kifakadásakor óvatosan de alaposan el kell távolítani. A nemesítés helyéről még későbbben sem szabad hajtásokat kifejlődni engedni. — Ezen főhajtásból nemsokára mellékajtások keletkeznek, melyek azon esetben, ha meddőknek mutatkoznak, szintén egészen meghagyatnak; ha ezen hajtások azonban vékonyak, rövidek s bimbókat hoznak, úgy azokat az elvirágzás után azonnal le kell metszeni a főhajtásról. Ez időtől fogva a hosszú, erős öreg hajtások a lehetőség szerint kimérendők, minthogy ezeken, a levélhónaljakból bujnak elő a virágzó hajtások, melyek azután az eltelelés előtt mindenkor szorgalmasan kimérendők. Ezen kimetszett hajtások helyéből különösképpen több éven át vékony, rövid, végeiken óriási virágokat fejlesztő hajtások szoktak elősarljadzani.

Ily metszési rendszer mellett mindenkor gazdag virágzatra számíthatunk, ha azonban az öreg fát csak részben is metélni kezdjük, akkor a nedvforgalom a koronában megzavarodván, csupa hosszú meddő hajtásokat nyertünk, melyek csak elvétele nyujtanak egykét satnya virágot. Ebben rejlik az oka, hogy számos laikus rózsakedvelő e világhírű szép rózsáról nem tud oly nagy és szép rózsákat nyerni, mint az okszerű rózsakertész.

Általános kertészet.

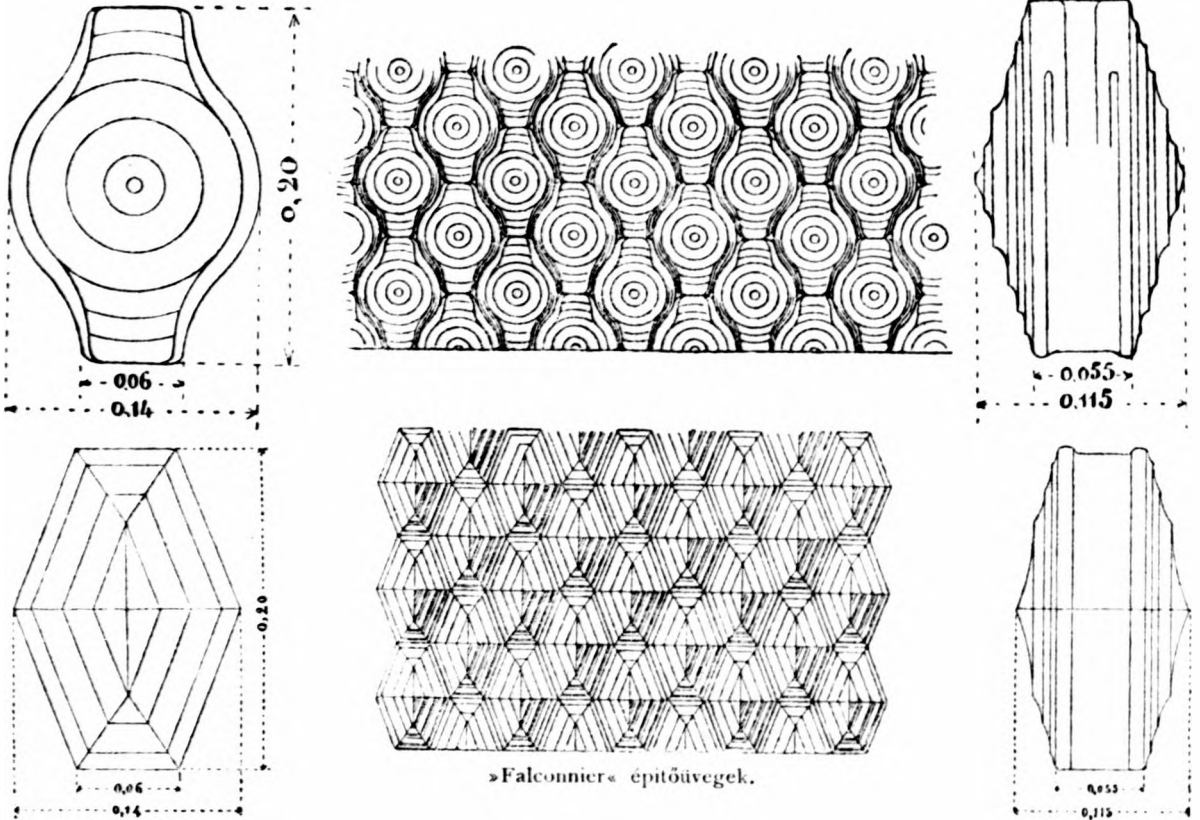
„Falconnier“ építőüvegek. — Ezek az üvegből készült építőtéglák a bennük foglalt levegő folytán igen kitűnő elszigetelői úgy a téli nagy hidegnek, mint a nyári nagy forróságnak s a hangot is rosszul vezetvén, a zörejt és lármát is kitűnően visszatartják, sőt e tekintetben sokkal jobb szolgálatot teljesítenek, mint a légmentesen záró előablakok.

Ez építőanyag fölületének sajátságos recézetes alkotása következtében is egy

dáknál, téli kerteknél, hideg- és melegházaknál, kioszkoknál stb.

H Mayer & Cie. stuttgarti gyárosok, mint az a mellékelt vázlatból látható, ezen üvegtéglákat kétfelé alakban és többféle nagyságban, különféle színekben fúvott üvegből állítják elő.

A mellékelt ábrán látható növényház a lyoni egyetemi növénykertben van s ezen üvegtéglából lett fellepitve. Az ottani nö-

elégé nem méltányolható kitűnő tulajdonságot nyer: átbecsajjtja ugyanis a világosságot anélkül, hogy a falakon át lehetne látni; az ember tehát egy áttetsző fal mögött foglal helyet s minthogy ez az anyag még a hangot sem vezeti, otthonosnak érezzük magunkat mögötte mindennemű ablak és függöny hiánya daczára is.

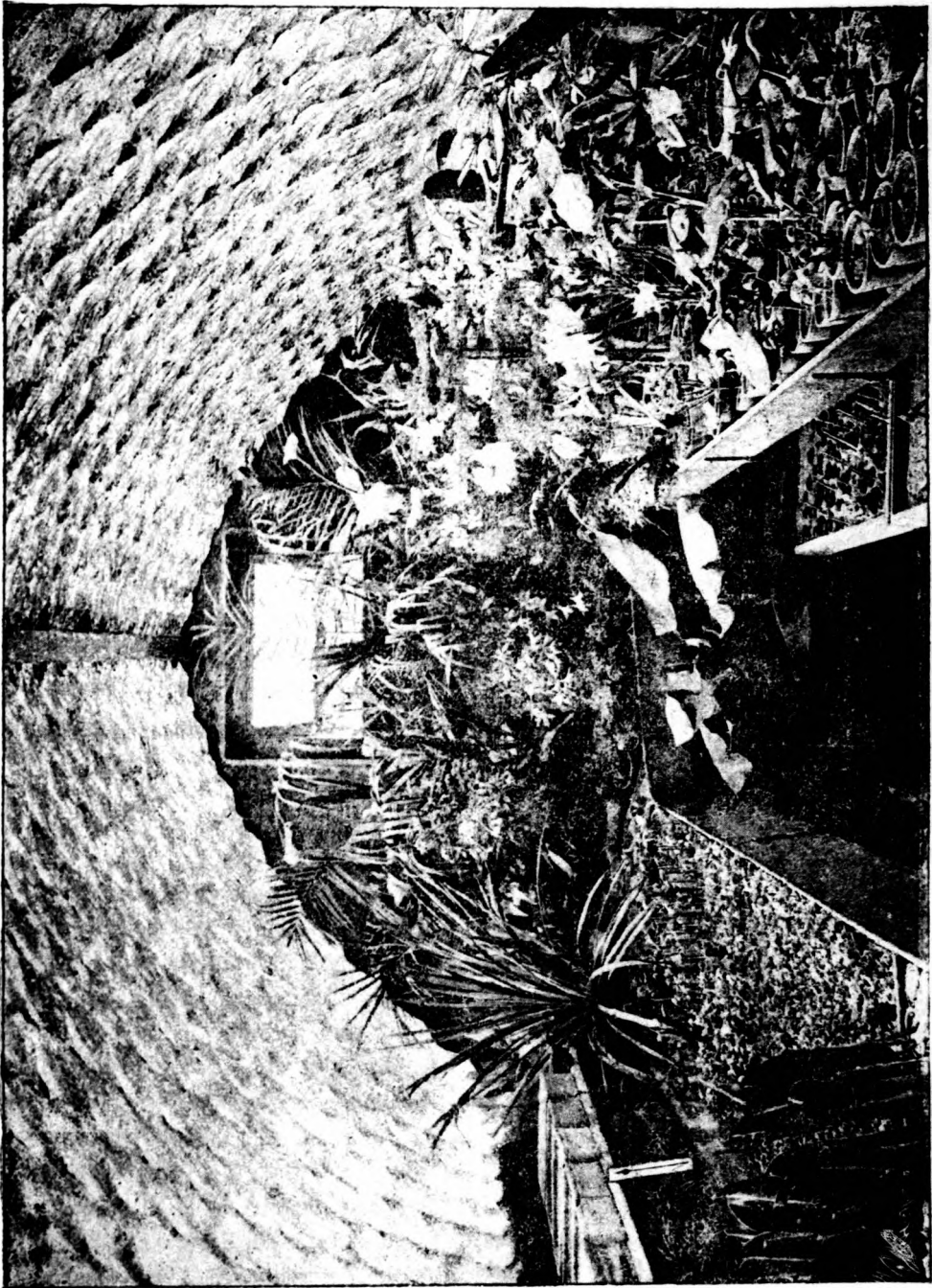
A mellett, hogy ezek az üvegtéglák a lakóházaknál különféle építkezésekre használhatók, óriási előnnyel alkalmazhatók veran-

vénykert igazgatójának, *Gerard R.*-nek állítása szerint, e növényházban egyenlő fűtési viszonyok mellett a melegvesztés sokkal csekélyebb, mint a közönséges üveglemezekkel borított melegházaknál; ezen kívül a világosság is áthatol ezen téglakon a megkívántató mennyiségben, a falak tisztán tarthatók az eltörés veszélyeztetése nélkül is igen könnyen s végre nincsen szükség az ilyen melegházaknál az erős napsugarakat felfogó szalmatakarokra. — Nevezett cég árjegyzé-

keket és leírást, megkeresésre bérmentve küld meg az érdeklődőknek.

A vakondok kipusztítása. — A grand-restoi gazdasági tanintézet igazgatója: *Dain*

ott a belsejükben foglalt sáros anyagtól megtisztuljanak. A megtisztult giliszták most óvatosan ebvészmag-porral (pulv. nucis vomicae) hintetnek be. Az így megmérgezett gilisztá-

Növényház a lyoni egyetemen.

adatai szerint a vakondokat alaposan és könnyen kiírhatjuk a következő mód szerint: Gyűjtsünk össze több földgilisztát s tegyük ezeket egy napra egy tiszta edénybe, hogy

kat most a vakondok üregeibe rakjuk, de e műveletnél nem szabad a kezünket használni, mivel a vakondok rendkívül finom szaglással bírván, ujjaink nyomait a gilisztákon észre-

vehetnék s azután nem nyulnának a halálhozó csalétekhez, mely különben Dain szerint egyszer kétszer ismételve, biztos veszedelme a vakondoknak.

„Schaffer's Colossal“-málna. — Egyike azon tenyésztményeknek, melyek a málnák közt még nem észleltettek. Óriási bogyójával ez az első piros málnafaj, mely nem képez a gyökeréről futóhajtásokat. Állítólag a málna és a szeder keresztezéséből egy hírneves amerikai tenyésztő által nyeretett. A tuskézete inkább a szederinda fegyverzetéhez hasonlít, máskülönbén pedig a málna jellemvonásait viseli magán. A bokor növekedése még kevésbé alkalmas talajban is erőteljes, gyümölcsei homályos piros színűek, husa élénken piros, rendkívül leveses és felfrissítő. Élénk piros színezete miatt e gyümölcs leve igen keresetté fog válni. Óriási gyümölcsei oly nagy mennyiségben jelennek meg, hogy oldalagos hajtásai szinte lehajolnak a súlytól. Tenyésztése és nyesése egészen megegyező a málnáéval. A futóhajtásoknak fáradságos kiirtása s a közök tisztogatása természetesen elmaradnak e fajnál, a mi, régebbi fajtáinkkal szemben jelentékeny előnynek mondható.

Nagyon valószínű, hogy ez a javított málnafaj a régebbi fajokat rövid idő múlva teljesen ki fogja szorítani a tenyészetből s nagyobb mennyiségben is fog termeltetni, mint amazok eddig termeltettek.

Fekete tölcservirág. — Alacsony, szilárd, erőteljes növéssü zömök, pompás ujdonság, mely a szent földről származik, ott csak néhány évvel ezelőtt részesült kellő figyelemben s azután mindenfelé elterjedt az importáló kereskedelem útján. Igen nagy, lapos gumói hasonlítanak az ismeretes forró földövi caladiumok gumóihoz. A beültetés ideje szerint hajtának ki e gumók közepéből a levélhüvelyek és bibék által képezett áltörzsek. Igen szép diszes levelei telt zöld színűek, világosan ereztettek, hullámosak s csalódásig hasonlítanak a fehér tölcservirág leveleihez, csak hogy sokkal szebbek, nem petyhedtek s minden támaszték nélkül önmaguktól megállanak. E levelek közepén jelenik meg kar-

csú, erőteljes, alul barnapiros, fölül zöld száron az egyetlen, igen nagy illatos virág, szabadon a levelek fölött. A hüvely 35—45 cm. hosszú s legalább is 10 cm. széles, fényes bíboros fekete, alsó felén zöld, mindig hátra van hajolva, szélein kissé hullámzatos s némelykor keskenyebb csucsán megcsavarodott. Bunkója, mely a virághüvelyből szabadon nyulik elő, mintegy 25 cm. hosszú, csaknem szénfekete, bársonyos puha tapintatu, fölfelé kissé megvékonyul. A hüvelynek zárt, de látható belső része világos zöldes-sárga. Növénytani neve: *Arum sanctum* s tenyésztése éppen olyan mint a *Calla aethiopica* ismeretes fehér tölcservirágé. A növény a szobában tenyésztve hűvös léghőmérsékletet és minél több világosságot kíván.

Ez ujdonság rendkívül szép jelenséget képez s bizonyára egyike a legszebb importált ujdonságoknak. (L. a mai mellékletet.)

Asparagus acutifolius. — Olaszországi spárgafaj, mely disznövényül használtatik s nagyobb figyelmet érdemelne meg. Rendkívül kecses, 1—2 méter hosszú indái különösen a csokorkötésnél bírnak óriási értékkel, minthogy friss állapotukat hosszú időn át megtartják s szárított állapotban is igen szépen megtartják alakjukat. Alkalmas növény függőedények számára ugy a szobában, mint a kertben.

Astericus pygmaeus Coss. — Csinos kis csótárocaska, épen oly hygroszcopikus tulajdonságokkal, mint a jerikói rózsa. (*Anastatica hierochuntica*.) A kosár- vagy fészekviráguakhoz tartozó növény, mely különösen Jericho környékén fordul elő. A kereskedelemben előforduló növény nem oly gömbölyded mint a jerikói rózsa, hanem durva, száraz bogat képez, mely a rövid ágak végén egy-egy gombaalku gombot visel. Ezen gombokon kívül a növény alulról egy rövid gyökérfüggelékkel is visel. Ha most e száraz növényt a vízbe tesszük, az egyes gombok zárt buroklevelei szétnyílnak s a felnyílt virágot tárják elének. Szárazra téve a virágok lassan ismét bezáródnak s a művelet ismételtető.

Lilium Browni. — Külemében egyike a legnemesebb liliomféléknek, csaknem egy lábnyi hosszú, csövesen alakult virágokkal, melyek belülről tisztafehér színűek, kívülről fehér alapon érczes-violás tükröződéssel. Szereti a könnyű, nedvességet átbocsátó talajt s miután kissé érzékenyebb, talaját télire jó meleg lombtakaróval kell ellátni.

Lilium lancifolium album »Kronprinzessin.« — A *Lilium lancifolium album* eme sportjának felmerülésével egy rendkívül kiváló értékű ujdonság nyertett a virágkertek számára. Alacsony nyelén, mely különösen edénybeli tenyésztésre teszi fölötte alkalmassá, széles virágpiramissal szokott ékeskedni, mely szépen alkotott, nagy fehér virágokkal oly gazdagon rakodik meg, hogy rajta 3—5-ször anynyi virágot számlálhatunk meg a régebbi faj virágzatával szemben. Legalsó virágszárai 3—7-szeres villás elosztódást mutatnak, mely másodlagos nyelek csúcsaikon egy-egy kifejlődött virágot hordoznak.

Uj tulúzi chrysanthemum-fajok. — Délaux tulúzi (franciaországi) virágkertész, ezen elnevezés alatt öt chrysanthemum-ujdonságot hozott a kereskedelembe, melyek általa mint kiváló ujdonságok igen melegen ajánlatnak:

Alexander Vogel. Magában véve egészen új faj. Virágai közepes nagyságúak, egészen szétfeszlettek, fodrosak és fürtösek, fehérén színezettek. Szirmai hátrahajlottak.

Carl Kaiser. Virágja igen nagy, sötét barnapiros színű, hátsó felén borpiros, igen pompás.

Em. Goffin. Szépen telt, sötét barnapiros, közepében kanárisárga, ezüstös-aranyos hátsó lapja pirossal van lángolva.

Mons. Nurs. Csaknem telt virágu, sötét karmínpiros, hátsó lapján ezüstös és aranyos. Különösen gazdag virágzatú s kitűnő üzleti virág.

W. F. Dixon. Virágjai nagyok, jól teltek, karmazsinpiros színűek, sárgával lángoltak, hátsó lapjuk aranysárga. Igen gazdagon virágzik.

A gumós begóniák tenyésztése. —

A *Begonia boliviensis*, melyről gumós begóniáink tenyésztettek, még csak 1864-ben lett hozzánk importáva Délamerikából s most, egy negyed század elmúltával róla már oly javított válfajokat teremtett a kertészet művészete, hogy a régi törzsfajokat mintegy öt év óta az egészen új, szebbnél szebb válfajok csaknem tökéletesen kiküszöbölték. — Miután a gumókat száraz és fagymentes helyen átteleltettük, márcziusban cserepekbe ültetjük, a cserepeket melegágyban üveg alá helyezzük, hol azután május végéig már elég erősek lesznek arra, hogy azokat a szabadba kiültethessük. A nagyvirágu begóniák különösen az edénytenyésztésre alkalmasak s így kezelve hidegházainkat egész nyáron át togják ékesíteni gazdagon megjelenő szép nagy virágaikkal, ezen kívül azonban bátran kiültethetők a szabadföldbe is.

Halálozások.

Johann Ketten, a Gebrüder Ketten luxemburgi rózsakertész tulajdonostársa, f. évi május hó 11-én, rövid szenvedés után elhunyt Luxemburgban. A virágok királynéja egy derék munkás polgárt vesztett el benne.

Komlóssy Ferencs, ismeretes magyar rózsafestő, ki egy rózsalbum készítésével örökitette meg nevét, 75-ik életévében hosszas szenvedés után hunyt el. — Tisztelet emlékeiknek!

Mühle Vilmos, mű- és kereskedelmi kertész Temesvárt, rövid idő előtt Londonba utazott, hol mint megválasztott bíráló-bizottsági tag, a nagy nemzetközi rózsakiállításra fog működni. Mint ismeretes kertészeti író, valószínűleg sok érdekes ujdonságot fog velünk e híres kiállítás felől közölni.

Beküldött árjegyzékek.

C. Deegen, Köstritz in Thüringen, am Bahnhof. Offerte über Pflanzen etc. Kínálatok növényekről stb.

C. W. Mietsch, Handelsgärtneri, Dresden, A., Bergstrasse 36. Legújabb rózsákról, melyek június közepén szállíthatnak.

L. Späth, Baumschulen bei Rixdorf-Berlin. Virághagymák árjegyzéke 1892-re. 88-ik szám.

Herb & Wulle, Nápolyban, Olaszország. Árjegyzék virághagymákról, gumókról s szabadföldi orchideákról 1892-re.

Schotte & Mossdorf, Erfurt und Zörbig. Kaiser-Dachstoff-kinálat. (Fedőlemezt.)

E. H. Krelage & Zoon, Haarlem-Holland. 511 a. számú kinálat Darwin-tulipánokról.

C. Deegen, Köstritz in Thür. am Bahn-

hof. Kinálat a fekete tölcsevirágról. (L. mai mellékletünket.)

Diszes bekötési táblák a Rózsa Ujság számára, rózsaszinben, aranyos és fekete nyomással, egy és három évfolyam számára, 55 kr. beküldése mellett szállítatnak a kiadóhivatal által. A bekötésnél a könyvkötőnek még csak a megfelelő évfolyam-számokat kell a táblára felnyomni.

U j r ó z s a f a j o k.

Bridesmaid. Thea, Frank L. Moore. — Az ismeretes Catherine Mermet sportja; fehér, de állítólag szebb mint a The Bride. Erről a rózsáról még csak annyit tudunk, hogy azelőtt The Hugh volt a neve. (Amerika.)

Elaine Greffuche. Thea, S. Cochet. — Virágja nagy, igen jól telt, szép magatartású, széles szilárd virágszirmokkal, felnyilva fehér, belsejében gyengéden kénsárga. Bimbói igen nagyok, hosszúságú, hosszú szilárd kocsánon ülnek. A bokor igen jó növésű s folytonosan megújítja virágzatát. (Franciaország.)

Erbprinzessin Marie von Ratibor. Thea, R. Türke. — A többnyire magánosan álló virágok középnagyságúak, szépen alkotottak, jól teltek s rendkívül hatásos kapuczinus-piros színűek, alapjuk pedig kapuczinus-sárga. Rendkívül gazdagon virágzik s még a legkedvezőtlenebb időjárás mellett is könnyen felnyílik s azon dicséretes tulajdonsággal bír, hogy a hasonló színezetű thearózsák közt legtovább tartja fenn virágzatát, élénk színezetét pedig még hervadáskor sem veszti el. (Németország.)

Fata Morgana. Thea, Drögemüller. — Virágja nagy, telt, laposan alkotott, bimbója nyulánk, mint a Niphetos-nál; színe selymes rózsaszínű, néha test-rózsaszínnel erősen árnyalva, vagy változó haragos rózsaszínű, mi által különös szépnak tűnik föl. Növése erőteljes, egyenes. Niphetos × Mad. Lambar d. (Németország.)

Karl Maria von Weber. Thea, R.

Türke. — A hosszú, egyenes, felmeredő virágszáron ülő, jól telt virágok középnagyságúak. A virágszirmok színezete sötét karminpiros. Igen dúsan virágzik és szép nyulánk bimbói folytán a virágkötészethez igen alkalmas. Mlle. Lazarine Poizeau × Luciole. (Németország.)

Krimhilde. Thea, Drögemüller. — Virágja középnagy vagy nagy, jól telt és jól alkotott, zergesárga, biboros rózsaszinbe át haladva, közepén rezesen aransárga. Md. Bérard × Perle des Jardins. (Németország.)

Marion Dingee. Thea, J. Cook. — Az erős növekedésű bokor sötétzöld lombzottól sűrűn borított. Virágja nagy, szép kehelyidomú, mérsékelttel telt s az egész rózsaidény alatt roppant menyénységben jelenik meg; színe igen fénylő sötét karminpiros. Jó melegházi és szabadföldi rózsza, állítólag a legsötétebb thearózsza. Comtesse de Caserta × Duchesse of Edinburgh. (Amerika.)

Princesse Alice de Monaco. Thea, A. Weber. — Virágja középnagy vagy nagy, hatalmas felegyenesedő kocsánon, szép tejfőlsárga színű, gyengéden rózsaszínnel szegélyezett. A bokor erős növésű, dúsz virágzatú. Jó korai hajtatórózsza. (Franciaország.)

Siegfried. Thea, Drögemüller. — Virágja nagy, félgömbös csészealakú s igen telt, sötét fakórózsaszínű. Növése erős, de rövid és zömök; a hosszú terhes hajtások mint a Gloire de Dijonnál, melytől származik, nála teljesen hiányoznak. (Németország.)

Souvenir de François Deák. Thea, Perotti. — A Bougère thearózsa sportja. Színe fehér, alakja és tartása mint a törzsalaknál. Állítólag finomabb és erősebb illata van mint a Maréchal Niel-nek. — Vederemo! (Austria.) Ezt a nevet érdemesebb rózsának kellett volna adni. (Szerk.)

Toronto. Thea, John Dunlops. — A Perle des Jardins thearózsa sportja, sötét aranyárga színű rózsákkal. A bokor növése merevbb mint a törzsalaknál s a lombozata kissé élénkebben van színeződve. A virág alakja és tartása olyan mint a törzsalaknál. (Amerika.)

Else Schüle. Thea-hybr. H. Geissler. — Virágja nagy, jól telt, igen szépen alkotott, könnyen felnyíló. Színe fényes cseresnyepiros, gyengéden viaszszerűen átetsző, belső virágszirmai fehérén szegélyezettek. Felnyílva e rózsza tulipánalakú s igen soká friss állapotban marad. A Mad. de Watteville thearózstól származik. (Németország.)

Erinnerung an Schloss Scharfenstein. Thea-hybr. R. Geschwind. — Virágja nagy, tömötten telt, szabályszerűen alkotott, fényes sötét biborpiros, kellemesen illatozó. A bokor erőteljes növekedésű, lombozata szép sötétzöld. A virágzat merev kocsánon egyeseivel áll. Gazdagon virágzik s egész őszig remontál. (Magyarország.)

Lady Henry Grosvenos. Thea-hybr. W. Paul & Son. — Virágja nagy, telt, gömb-alakú, test-rózsaszínű. Igen gazdagon viritó szabadföldi és melegházi rózsafaj, melyet állítólag még Bennett tenyésztett volna. (Nagy-Britannia.)

Richard Wagner. Thea-hybr. R. Túrke. — Virágja igen nagy, tömötten telt s gyönyörűen alakult; színezete fakósárga, test-rózsaszínbe áthaladva. Terjedelmes virágszirmai szilárdak; ellenállók s ez okból igen állandók Belle Lyonnaise × Lady Mary Fitzwilliam. (Németország.)

Champion of the World. Bourbon-hybr. Childs. — Virágja nagy s egész a központjáig telt, szép sötét rózsapiros színű, kellemesen illatozó. A bokor növés erős, rendkívül kemény, teljesen mentes a lisztharmattól. Dúsan és szakadatlanul virágzó kerti rózsza. Hermosa × Magna Charta. (Amerika.)

Frances B. Hayes. Bourbon-hybr. J. N. May. — Virágja kicsiny, rendkívül fényes karmazsinpiros, állandóan színezett, igen kellemes illatú. Bokra erős fejlődésű, szépen lombzott. Jó faj csoportok képzésére és a téli hajtásra. (Amerika.)

Climbing Queen of Queens. Rem. hybr. W. Paul & Son. — A hasonnevű remontáns rózsza sportalakja, kúszó növésű bokorral. (Nagy-Britannia.)

Irodalmi szemle.

Der Rosenfreund. Irta Johannes Wesselhöft. Hetedik bővített kiadás. — Két évvel ezelőtt ez a munka fennállásának huszonöt éves jubileumát ünnepelte meg. Hogy a rózsatenyésztésben felmerült újítások és javítások magaslatára emelkedjék, szerző e munkájának hatodik fejezetét, mely a legszebb régiebb és újabb rózsák leírását tartalmazza, egészen újra átdolgozta s a felsorolt rózsákat könnyebb áttekintés végett színezetük szerint osztályozta. Ezen újítás által különösen nagy szolgálat tétetett azon rózsakedvelőknek, kik rózsáikat a kertészeknél szerzik be. A jókora kötet 274 lapra terjed s 33 szövegábrával van illusztrálva. Megrendelhető B. F. Voigt könyvüzletében Weimárban. Ára füzve 4 márka (2 ft 40 kr.) kötve 5 m. (3 ft)

Bibliografía de la Rosa. Irodalmi szemle a rózsairodalom felsorolásával, írta D. Mariano Vergara

Madridban. — A kis 8-ad rétű könyv 320 oldalra terjed s spanyol nyelven öt fejezetben ismerteti a rózsára vonatkozó világirodalmat. Az első fejezet a rendesen megjelenő rózsászati folyóiratokat tárgyalja; a második fejezetben felsoroltatnak a kisebb és nagyobb rózsászati művek, míg a harmadik fejezetben felemlítést nyernek a különféle rózsaaárjegyzékek, még pedig az egyes országok szerint felsorolva. A negyedik fejezetben a rózsaegetek történelmileg lesznek ismertetve, míg az ötödik fejezet mint függelék, részint szerzőnek a munka nyomása alatt tudomására jutott adatokat, részint a nem tisztán rózsászati, de a rózsával mégis behatóbban foglalkozó irodalmat tárja elénk. Nagy előnyére válik e könyvnek, hogy bejegyzések számára minden második lap tisztán hagyott; ezen intézkedés rendkívül megkönnyíti egy második, tökéletesebb munka szerkesztését. Fölösleges felemlitenünk,

hogy e művecske a nem spanyol ajkuaknak is nagy szolgálatokat tehet mint a rózsairodalom ismertetője. Kapható: Hijos de Don José Cuesta könyvárusnál Madridban, Calle de Carretas, 9. Ára ismeretlen.

Die Rose. Ihre Erziehung und Pflege. — A laikus rózsatenyésztőnek ajánlva s annak viszonyaihoz alkalmazva, írta J. C. Schmidt Erfurtban. — Szerző egészen azon ponttól kezdve indul ki, midőn a laikus magát sajátkezű rózsatenyésztésre határozta el, de rózsza még nem volt a keze alatt. Lépésről lépésre haladva, népszerű modorban oktatja a kezdőt a virágok királynéjának tenyésztésére, mivel felfogása szerint a rózsának ma már a legkisebb kertecskében is helyet kell adni s így annak tenyésztéséhez jóformán mindenkinek kell értenie. A könyvecske ára 1 márka, (60 kr.) s megrendelhető a szerkesztőnél Erfurtban.

Handbuch des gärtnerischen Pflanzzeichnens. — Vezérfonal a kertészeti iskolák használatára s az oktatás

számára. Irta G. Eichler. Második, átdolgozott kiadás, 18 színnyomatos táblával s 125 ábrával a szövegfüzetben. Vászontáblára húzva ára 10 márka. (6 frt.)

Gärtnerische Plankammer. Összeállították: M. Bertram, Fr. Bouché és Carl Hampel. A munka kiadása füzetekben történik, melyekből mindegyik 12 táblát tartalmaz kerti tervrajzokkal. Kiadja Paul Parey Berlinben, megrendelhető Bodo Grundmann könyvárusnál Berlinben, W. Potsdamerstrasse 86a. Ára füzetenként 8 márka. (4 frt 80 kr.)

Monatschrift für Kakteenkunde. A kaktusz és más husos levelű növények kedvelőinek szaklapja. Alapítottott Dr. Paul Arendt által, kiadja V. Trossin Leipzig-Gohlis-ban. Megjelenik minden hónap közepén. — Félévi előfizetési ára 4 márka (2 frt 40 kr.) Megrendelhetni Bodo Grundmann könyvárusnál Berlinben, W. 57, Potsdamerstrasse 86a.

A *Rosa laxa* alanynak való, kitűnő tulajdonságokkal bíró ázsiai rózsafajból, október elejével 100 darab szép egy éves magoncztot árusítunk el, darabját 15 krért. Ugyanezen rózsának magvaiból is bocsátunk néhány adagot a forgalomba. Egy adag ára 40 kr., postai elküldéssel 50 kr.

A Rózsza Ujság kiadóhivatala

Pécs-Szabolcson.

Teli rózsaház.